

SAV bude opäť súčasťou Veľtrhu vedy v Prahe

1.6.2026 - Lenka Ulašínová Bystrianska | SAV

Slovenská akadémia vied sa aj tento rok predstaví na najväčšom českom vedecko-popularizačnom podujatí Veľtrh vedy, ktoré sa uskutoční 4. až 6. júna 2026 na výstavisku PVA EXPO Praha v Letňanoch. Počas tohtoročného jubilejného 10. ročníka čaká návštevníkov viac než stovka interaktívnych expozícií, prednášky, panelové diskusie, vedecké šou či workshopy pre deti aj dospelých. Podujatie je určené širokej verejnosti a každý deň bude otvorené od 10.00 do 18.00 hod. Vstup je zdarma.

SAV už tradične vo vlastnej expozícii predstaví viacero vedeckých pracovísk a témy, ktoré približujú vedu ako súčasť každodenného života - od komunikácie mikroorganizmov cez moderný biomedicínsky výskum až po jazykovedu.

Ústav molekulárnej biológie SAV, v. v. i., návštevníkov zavedie do sveta „sociálnych sietí“ mikroorganizmov. Predstaví, ako baktérie komunikujú pomocou chemických signálov v procese nazývanom *quorum sensing*. Prostredníctvom neho dokážu rozpoznať hustotu svojej populácie a koordinovane regulovať aktivitu génov. Táto komunikácia ovplyvňuje napríklad tvorbu biofilmov, produkciu toxínov, bioluminiscenciu či odolnosť voči antibiotikám. Návštevníci sa dozvedia aj to, ako chemické signály vplyvujú na interakcie medzi mikroorganizmami a rastlinami a akú úlohu v komunikácii zohrávajú svetelné a fluorescenčné javy.

Biomedicínske centrum SAV, v. v. i., predstaví výskum zameraný na ochranu zdravia. Zaujímavosťou uvidia, ako vedci využívajú sliny komárov pri monitorovaní vírusov, prezrú si pascu na komáre skonštruovanú výskumníkmi a budú si tiež môcť vyskúšať, ako sa študuje DNA a RNA modernými metódami, ako je sekvenovanie. Na 3D modeloch tzv. sferoidov a organoidov, ktoré verne napodobňujú podmienky v nádore, zistia ako napomáhajú pri testovaní liečiv. Interaktívna aplikácia o zdravom životnom štýle dá nahliadnuť do práce s dátami a návštevníci si budú môcť overiť aj svoju fyzickú zdatnosť či zloženie tela.

Jazykovedný ústav Ludovíta Štúra SAV, v. v. i., predstaví digitálny Atlas slovenského jazyka, slovníkový portál aj aplikáciu Mapka, ktorá zobrazuje nárečové ukážky na mape. Súčasťou expozície budú aj jazykové kvízy a obrázkové hry s česko-slovenskými slovnými pármami, ktoré poukážu na zaujímavé rozdiely medzi slovenčinou a češtinou. Návštevníci si budú môcť otestovať, či poznajú slovenské náprotivky českých slov ako čáp, veverka, pulec, řeřicha alebo pomněnka, ale aj význam slov cencúľ, fúrik či čučoriedka.

SAV bude tiež súčasťou sprievodného programu Veľtrhu vedy. V panelovej diskusii na tému dezinformácií, ktorú bude moderovať Václav Moravec, vystúpi aj Viktória Sunyík z Ústavu experimentálnej psychológie Centra spoločenských a psychologických vied SAV, v. v. i. Diskusia ponúkne rôzne odborné pohľady na problematiku dezinformácií - od mediálnej gramotnosti cez spoločenské dopady až po skúsenosti z praxe.

Veľtrh vedy 2026 otvorí svoje brány už túto stredu. Navštívte nás a nahliadnite spolu s nami do tajov vedy.

Spracovala: Lenka Ulašínová Bystrianska

https://www.sav.sk?doc=services-news&lang=sk&news_no=13681&source_no=20